

Представяне на проект Повишаване информираността за значението на логопедичната терапия при инсулт и афазия: научен и практически подход

проф. д-р Катерина Щерева

доц. д-р Елена Бояджиева-Делева

доц. д-р Явор Грънчаров

ас. д-р Емануела Щика

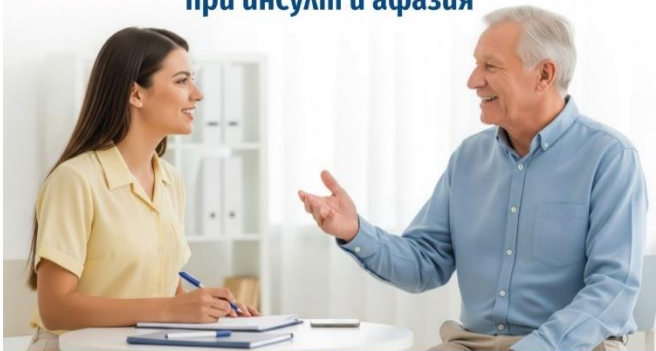
докторант Андреа Божилова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, ФНОИ

Катедра „Логопедия“; Катедра „Визуални изкуства“

**ЗАПОВЯДАЙТЕ ДА УЧАСТВАТЕ
В НАУЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ**

**Повишаване информираността
за значението на логопедичната терапия
при инсулт и афазия**

ЗАЩО Е ВАЖНО	ПОПЪЛНЕТЕ АНКЕТАТА, АКО СТЕ		
- Над 50 000 души в България годишно получават инсулт - До 30% от тях развиват афазия – тежко нарушение на речта и комуникацията - Логопедичната терапия е ключова за възстановяването, но остава слабо достъпна	Ако сте лекар	Ако сте логопед	Ако сте близък на човек с афазия
			

С ВАША ПОМОЩ ЩЕ ПОСТИГНЕМ

- Разработване на препоръки за мултидисциплинарна реабилитация - Подобряване подкрепата за пациентите и техните семейства	- Създаване на интерактивна карта с квалифицирани логопеди - Изграждане на устойчива мрежа за подкрепа на хора с афазия
---	---

БЛАГОДАРИМ, ЧЕ ДОПРИНАСЯТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ИНФОРМИРАНОСТТА ОТНОСНО ИНСУЛТА И АФАЗИЯТА!

Проектът, с ръководител доц. д-р Катерина Щерева, Катедра Логопедия, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“, е финансиран от Фонд „Научни изследвания“.

Въведение и значимост на проблема

Мозъчен инсулт и афазия в България

Над **50 000 души** годишно преживяват мозъчен инсулт (НЦОЗА, 2023).

Смъртността от инсулт в България е **по-висока** от средната за Европа.

Приблизително **50% от пациентите** с мозъчно увреждане развиват **афазия**.

Ограничен достъп до **логопедична терапия** и **нисък капацитет** на системата за рехабилитация.

Необходимост от **мултидисциплинарен подход** и структурирана подкрепа.

Основни направления на проекта

Три ключови фокуса на проекта:

Медицински специалисти

– Анализ на информираността на ОПЛ и невролози относно логопедичната роля при афазия.

Пациенти и семейства

– Проучване на нивото на знание за ползите от ранна логопедична интервенция.

Капацитет на логопедите

– Оценка на подготовката, нуждите от допълнително обучение и подобрене на практиките.

Методология, очаквани резултати и въздействие

Методология:

Емпирични проучвания и анализ на текущи практики.

Разработване на образователни и информационни ресурси.

Насърчаване на междуинституционално сътрудничество.

Очаквани резултати:

Повишена информираност на специалисти и семейства.

Систематизация на добри логопедични практики.

Интерактивна карта на логопеди с опит в афазии.

Устойчив модел за подобряване на достъпа и качеството на логопедичната терапия.

Историческо развитие на афазиологичните изследвания в България

Първи изследвания (1970–1980 г.):

Начало с трудовете на Мавлов, Овчарова, Райчев.

Интеграция на невропсихология и клиничен опит.

Първа докторантура: Райчев (1972) – моторна афазия и дизартрия.

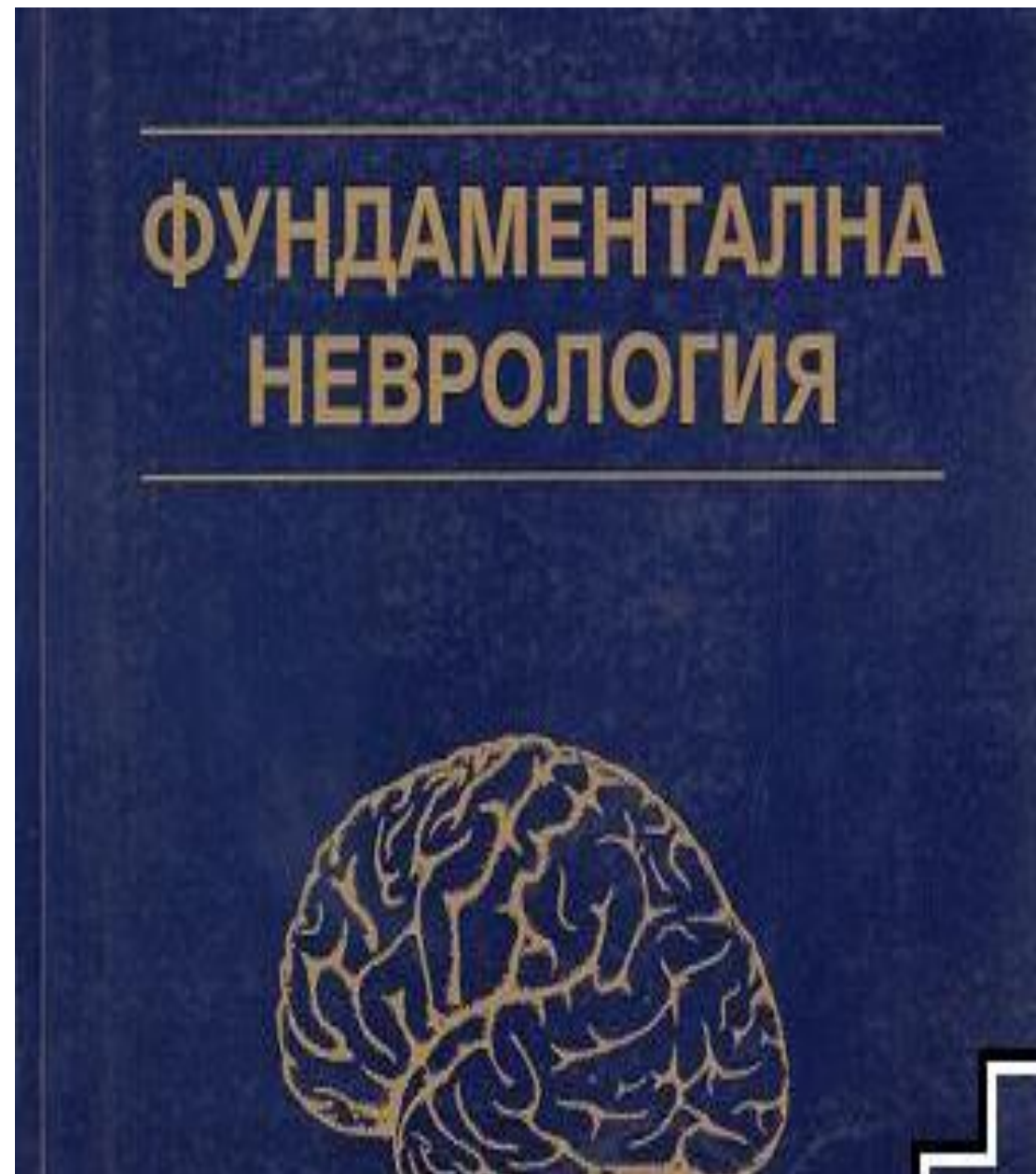
Стоянова (1978) – езикова реализация при мозъчни увреди.

Монографията "Афазии, апраксии, агнозии" (1980) – обобщение на ранни постижения.

Характеристики на периода:

Преобладаване на невропсихологичната парадигма.

Логопедичната и социална интервенция – слабо застъпени.

Съвременни изследвания и научни приноси (2000–2023)

Ключови автори и приноси:

Пенчева (2000), Асенова (2009), Райчев и кол. (2012) – обзорни и приложни изследвания.

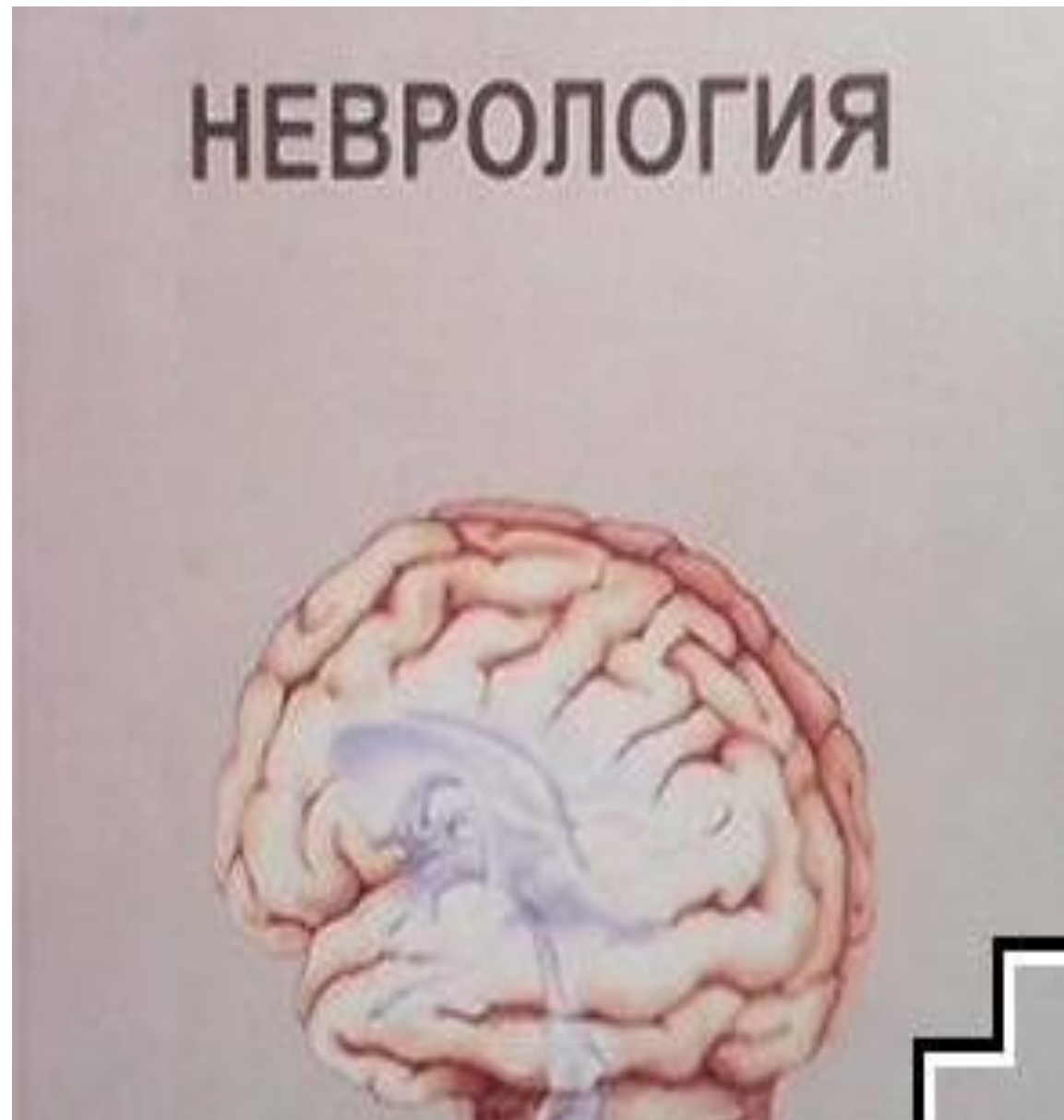
Генова-Стойнова (2007–2015) – интегративен подход: терапия, писмено изразяване, социална адаптация.

Симонска (2009) – прилагане на ICF рамката.

Горанова (2021) – терапия при сензорна афазия.

Разработени ресурси:

Методическо ръководство и Терапевтичен албум (Боянова, Станкова, Стоянова, 2006) – практически инструменти за логопеди.

Необходимост от нови подходи и научна перспектива

Ограничения на текущите изследвания:

Липса на **широкомащабни емпирични данни**.

Малки извадки, ограничена **външна валидност**.

Недостатъчна интеграция на **невронаука и технологии** (телемедицина, VR, компютърна терапия).

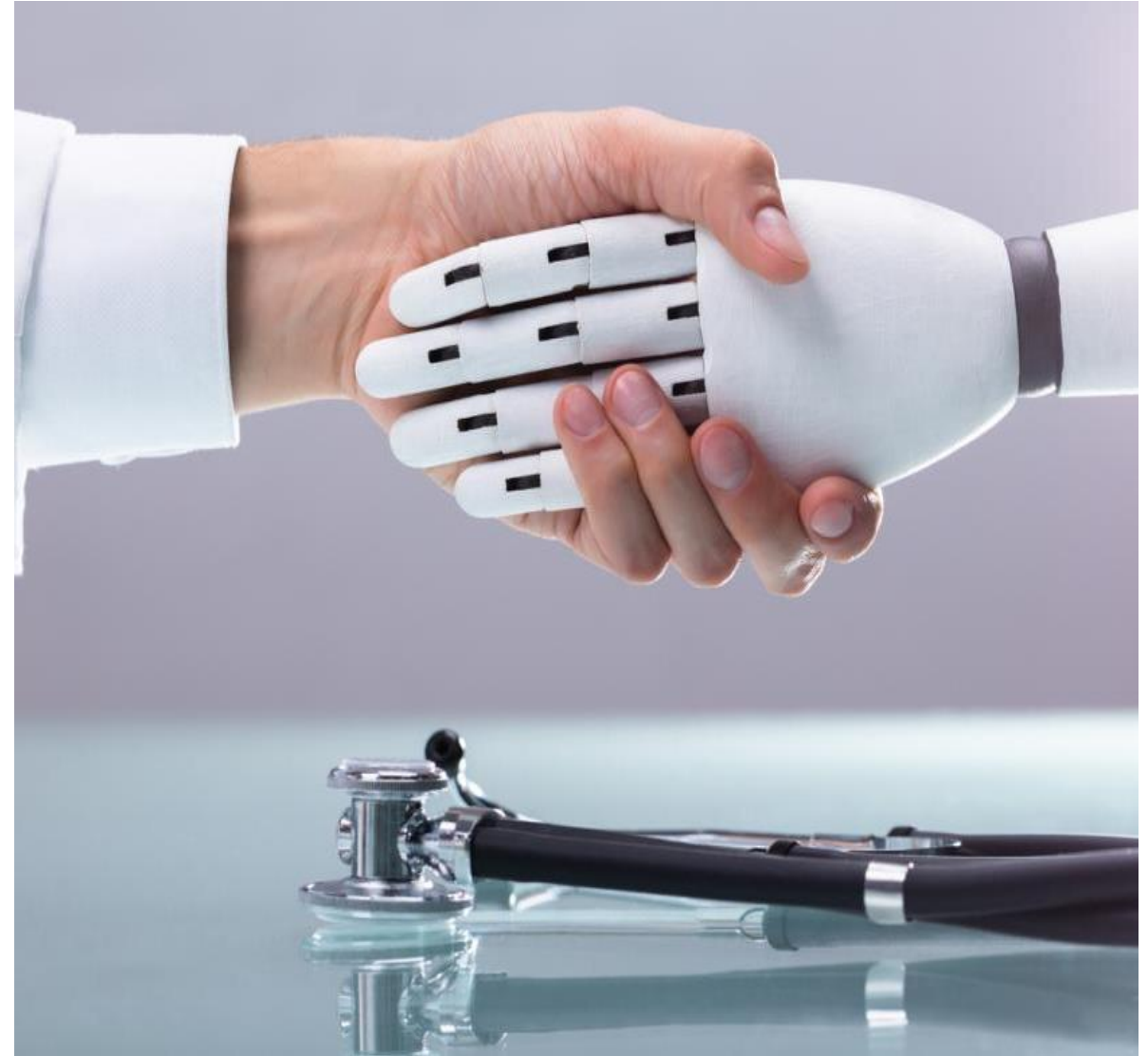
Неотложни нужди:

Модернизация на **терапевтичните модели**.

Приложение на **интердисциплинарни и технологични подходи**.

Повишаване на **информираността** за **логопедичната роля** сред лекари, семейства и обществото.

Развитие на **академични и клинични мрежи** за трансфер на добри практики.

ЦЕЛИ: Научно-изследователски цели на проекта

**Основен фокус: афазия вследствие на
инсульт и деменция**

**Анализ на информираността на
общопрактикуващите лекари за ролята на
логопеда.**

**Изследване на осведомеността на
семействата за значението на логопедичната
терапия.**

**Оценка на готовността на логопедите в
България за работа с пациенти с афазия.**

**Идентифициране на нуждите от обновяване
на диагностични и терапевтични практики.**

 *Цел: Да се обоснове необходимостта
от системен и интердисциплинарен подход
в логопедичната рехабилитация.*

ЦЕЛИ: Образователни цели на проекта

Повишаване на информираността и развитие на експертиза

Проучване и насърчаване на информираността сред здравни специалисти и обществото.

Разработване на **образователни ресурси**: брошури, уеб материали, инфографики.

Участие в **научни форуми и обучения** за логопеди, лекари и рехабилитатори.

Стимулиране на **междуинституционално сътрудничество** и мултидисциплинарно обучение.

📌 *Цел: Да се изградят устойчиви знания и умения в логопедичната общност и сред партньорите.*

ЦЕЛИ: Практико-приложни цели на проекта

Създаване на инструменти и видимост в практиката

Изграждане на **интерактивна карта** на доверени логопеди, работещи с афазия.

Разработване на **информационни брошури, флаери и уеб ресурси:**

Насочени към лекари, семейства и терапевти.

Интеграция на **QR кодове** за лесен достъп.

Създаване на **уеб страница** с допълнителни материали.

Подготовка на **кампания по повод 29 октомври** – Световния ден за информираност за инсулта:

Афиши, дигитални и печатни материали, разпространени в СУ и партньорски организации.

 Цел: Да се улесни достъпът до информация, услуги и квалифицирани специалисти.

Методология и изследователски дейности

Научно-изследователски:

- Анкети с лекари, семейства и логопеди
- Анализ на добри практики и обработка на данни
- Научни публикации и доклади

Образователни:

- Брошури, уеб ресурси и кампании за информираност
- Обучения и участие в научни форуми

Практико-приложни:

- Интерактивна карта на логопеди
- QR достъп до дигитални материали
- Сътрудничество с институции и участия в събития (напр. 29 октомври)

Приложимост на резултатите от проекта

Клинична практика

- Подобрени терапевтични подходи за логопеди, работещи с лица с афазия
- Повишаване на ефективността и индивидуализацията на рехабилитацията

Здравна политика

- Емпирични данни за дефицити в системата
- Основа за планиране на политики за достъпна логопедична помощ

Образование

- Обогаляване на учебните програми за логопеди
- Повишаване на информираността сред лекари и рехабилитатори

Обществено здраве

- Навременна реакция при афазия чрез информираност
- Подобрена социална адаптация на засегнатите лица

Междуинституционално сътрудничество

- Създаване на устойчиви партньорства между университети, клиники и НПО
- Мултидисциплинарни модели за дългосрочно развитие в логопедичната практика

ЗАПОВЯДАЙТЕ ДА УЧАСТВАТЕ В НАУЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ

Повишаване информираността
за значението на логопедичната терапия
при инсулт и афазия

ЗАЩО Е ВАЖНО

- ▶ Над 50 000 души в България годишно получават инсулт
- ▶ До 30% от тях развиват афазия – тежко нарушение на речта и комуникацията
- ▶ Логопедичната терапия е ключова за възстановяването, но остава слабо достъпна

ПОПЪЛНЕТЕ АНКЕТАТА, АКО СТЕ

Ако сте
лекар

Ако сте
логопед

Ако сте близък
на човек с афазия

С ВАША ПОМОЩ ЩЕ ПОСТИГНЕМ

- ▶ Разработване на препоръки за мултидисциплинарна рехабилитация
- ▶ Подобряване подкрепата за пациентите и техните семейства
- ▶ Създаване на интерактивна карта с квалифицирани логопеди
- ▶ Изграждане на устойчива мрежа за подкрепа на хора с афазия

БЛАГОДАРИМ, ЧЕ ДОПРИНАСЯТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕНА ИНФОРМИРАНОСТТА ОТНОСНО ИНСУЛТА И АФАЗИЯТА!

Проектът, с ръководител доц. д-р Катерина Щерева, Катедра Логопедия, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“, е финансиран от Фонд „Научни изследвания“.

Благодарим!

Благодарим!